

SOSIALURIN

VEGA- OG HAVNAGERÐ

Tað er ein ógvuliga stórir mein- bogi í Føroyum at ikki øll vega- og havnagerð er liðuggjørð ella komin langt longur ávegis, enn hon er, tí hetta tarnar øllum fram- burði og virksemini. Serliga hart rakar hetta nógvar av teimum smærnu byggunum, sum tessvega ikki hava nóg gott samband við havuðshygdirnar.

Tíverri kom rættuligur steður í vega- og havnagerðina, tá fólka- flokks- og sambandsmenn sótu við stýrunum tey 8 árini undan 1959.

Teir steðgaðu øllum vega- og havnaætlanum, sum ikki vóru farn- ar í gerð, og á tann hátt fóru fleiri ár til spillis, og vit komu sjálvandi stórliga í afturhond við samgongumálunum.

Undir seinasta landsstýrið var rættuliga farið til verka aftur,

Brev til Sosialin

ATOM- OG BRINTBUMBUR SUKUR OG SILKISOKKAR

Undan seinasta fólkatingsvali reikaði Karsten Hoydal, landsstýr- ismaður, kring landið og leyp ræðslu á fólk við sínum heljarroð- um um atom- og brintbumbur, ið vildi singla okkum um oyruni, um

nýggjar peningajáttarnir og mong arbeiði vórðu gjørð.

Seinasta landsstýri útvegaði 1 mill. kr. eyska aftrat figgjarlóginu til vega- og havnagerð og legði til rættis ein 70-míljóna vega- ætlan og fekk peningin undir land, men mátti so leggja frá sær.

radarstálur, ið vildu forkoma øl- um livandi, ið har kom í náð; men enn vóru tó ráð móti øllum hesum miklu vandum: VELJA KARSTEN HOYDAL, sum einsa- mallur á Danatingi skuldi reka NATO og allan tramansskapin av aftur landinum.

Karsten Hoydal situr nú væl mannaður í landsins stýri, og fólk hava biðað eftir torðuroddini móti NATO, radarstöðini, herútbúgving, atom- og brintbumbum; men gakk, ikki eitt orð um allan tramans- skapin.

Vit hoyra nú atomkandidatin roða um prisnar á sukri og silki- sokkum, sum landsstýrið ikki hevur tamarhald á.

Tá ið Karsten Hoydal ikki er forur fyrri at steðga privokstrinum á sukri og silkisokkum, hvør trýr so, at hann er maður fyrri at reka hervaldið av landinum og beina fyrri nokrum atom- ella brint- bumbum?

Ein, ið flemlir.

Lesið SOSIALIN!
Keypið SOSIALIN!
Haldið SOSIALIN!

SKÚLIN

15 skúlar færri í 5 ár

Í 5 ára skeiðinum 1959—1963 er talið av skólum í Føroyum minnað frá 96 niður í 81, t.v.s., at 15 skúlar eru niðurlagdir.

Bara í 1963 vórðu 4 skúlar nið- urlagdir (Bo, Morskranes, Funn- ingsbotn og Slætanes). Við hesum stigi finga næmingarnir í teimum 3 fyrstnevndu skólunum hvønn- dagsundirvísing, og hartil kemur at teir næmingar, sum høvdu felags lærarar við hesar skúlar, eisini fáa undirvísing hvønn dag (Gásadal, Selatrað og Elduvík). Hesi tiltøk eru framtíttan at nýggir lærarar eru settir.

Hesi tiltøk eru vordin gjorlig sum eitt úrslit av tí luttu vega- sambandinum ella við nýggjum skúlabýggingum.

Veitst tú

AT tá ið javnaðarflokkurin á fyrsta sinni legði fram upp- skotið um við kongligari reso- lutión at viðurkenna føroy- ska flaggið sum flagg Fø- roya bæði á landi og á skip- um, hvar tey enn síldu, tá atkvøddu sjálvstýrsmenn imóti. — Hetta hendi í 1931

AT tá ið javnaðarflokkurin í 1931 legði fram uppskot um, at eingin lærari mátti setast við fólkaskúlan uttan prógv í fø- roysskum, atkvøddu sjálvstýr- smenn imóti.

AT tá ið sjálvstýrisflokkurin fyrst í 1930'num skuldi gera eitt uppskot um sjálvstýri fyrri Fø- roy, vóru teir so ósamdir um, hvat sjálvstýri var fyrri nakað,

SENTRALISERINGIN AV TEIMUM FØROYSKU BYGDASKÚLUNUM

Í teim komandi 8 árunum verða líkandi at niðurlagga 8 skúlar af- trat, treytað av betri vegasamband- ið, og næmingar í hesum skólum kunnu tá fáa hvønn dagsundirvísing

at einki uppskot kom frá teim um.

AT av teimum sokallaðu »sjálv- stýrisflokkunum« er Sjálvstýris flokkurin tann einasti, sum kann kanna sær heidur av flagginum — tí hann er hin einasti, sum hevur atkvøtt fyrri tí.

— Tey, sum altíð eru til reiðar at siga sína meining, eru tey, sum onga hava.

Hanus: Tú, Petur, drekkur Janus lika illa enn?

Petur: Eg veit ikki, men tá hann seinast var á sjúkrahúsinum og lat blóð, komu tollarnir og forsegladu blóðflokuna.

HON: Tú, Jógvan, um pápi sig- ur nei, tá tú biður hann um hond mína, kanst tú so ikki spyr- ja hann fyrri meg, um eg ikki kann sleppa at giftast við Sim- uni?

Pápin: Hanna, eg haldi, at hasin vinnaðurin hjá ter ofta er dekan- seint her um kvøldarnar. Hvat sig- ur mamma tín um hetta?

Dóttur: Hon sigur bara, at mann- fólkini eru akkurat tað sama, sum tá ið hon var ung.

Sjálvt um livið er fult av sorg- um, er tað altíð pláss til nakrar aftrat.

Tjóðveldið og fiskimenninir

Útróðramenn á bygd skulu ikki fáa sama pris sum í stórplássunum:

Tá ið uppskot javnaðarmanna var fyrri á tingi um at tryggja út- róðramennum á bygd sama pris sum á stórplássunum og at sleppa av við fiskin, segði lógtingsmaður tjóðveldisins í Klaksvík, Jóhann Simonsen tjóðveldisins vegna, at útróðramenn á bygd vistu, at teir ikki kundu fáa sama prisin sum teir á stórplássunum. Hann og tjóð- veldisflokkurin vildu tí ikki greiða atkvøðu fyrri uppskoti javnaðar- manna.

Fiskimenn skulu ikki fáa minstu- lon uppá 1200 kr.

søgu Jóhann Simonsen og Frið- rikur Hansen og tjóðveldismenn allir saman við fólkaflokksmenn- um og gamla sjálvstýrsmonnun, tí nú høvdu fiskimenn fingið so stóran lætta í skatti.

Hetta søgu menninir veruliga. Og teir feldu uppskotið um 1200 kr. í minstulon.

SØKKIÐ BISMARCK!

eftir C. S. FORESTER

(Framhald)

Á brúnni á Bismarck stóðu Lüt- Jens og Lindemann og starðu í kikararnar, meðan kanónirnar brø- ðu undir teimum. Úti í sjónring- inum var enn tað rokkskýggið, sum visti á, hvar H.M.S. Hood endaði sínar dagar, og ikki langt harfrá sást skuggin av Prince of Wales, sum næstan var krógvaður av royki og sjóróki. »Slagskipið vendir,« segði Lütjens. »Har kemur meiri roykur. Ja, teir leggja royk- teppi, teir flýggja.« Kanónirnar tagnaðu bráðliga og stabsvirmenn inir komu við teimum vanliga boð unum: »Málið er úr syni!« Lütjens og Lindemann tóku kikarar sínar niður og vendu sær móti hvørjum øðrum. »Hetta var ein veldigur sig- ur, harra admiralar,« segði Linde- mann. »Ein knúsandí avgerandi sig- ur, sum til allar tíðir verður at knýta til navn tygara, og tað er mín stoltleiki, at vera fyrstur at ynskja tygum til lukku.« Teir tóku í hondina á hvørjum øðrum, með- an hinir yvirmenninir hugdu at. Tað sást skiliga á teimum, hvussu fegnir teir vóru um sigurin. »Takk fyrri tað, Lindemann,« segði Lüt- Jens, og enn áðrenn hin hevði slept hondina á honum veittráði hann við vinstur hond eftir stabscheif- sinum. »Sendið boð um hetta til Berlin alt fyrri eitt.« — »Javel, harra admiralar.«

Framman fyrri mikrofonina í út- varphúsinum í Berlin stóð ein

spekari við einum manuskripti í hondini. Uppá eitt tekin frá eftir- ansingarmonnunum aftanfyrri glas- rútin, hevjaði ein trompetblásari sín trompet til munnin og blási nakrar triumferandi tónar. »Inn- byggiarar í Týskalandi,« byrjaði spekarin. »Vit avbróta skrána fyrri at bera tykkum eini gleðið. Okkara skip í Atlantshavinum hava vundið ein glógvandi, veldigan sigur. Marinar hjá tí triðja ríki- num triumferar nú til havs. Tann stolti, bretski slagkrússarin Hood er sprongdur til atomir og sokkin av tí deyðaberandi eldinum frá kanónum okkara. Bretski flotin er flýggjaður sum hundar, krógvaðir í royki óttandi hevðina hjá tí triðja ríkinum. Eitt annað bretskt slagskip varð rakt ferð eftir ferð og er helst sokkið haruppi í Dan- markssundinum. Tiggju túsund bretskir marinarar hava gildið prisin fyrri at vera lýdnir móti Churchill og jøðum hansara. Lat- um okkum øll senda okkara hjarta ligastu kveður til ferara okkara, sum einsamallur gjordi hetta møgu ligt. EITT FÓLK — EITT RÍKI — EIN FØRARI — SIEG HEIL!«

Í tí bretska upplýsingarmálaráð- num kimaðu telefonirnar. »Berlin hevur longu sent tíðindini í útvarp- inum. Skundið tykkum at koma við eini frágreiðing. Tað er betri, hon kemur frá okkum, enn frá teimum. Skundið tykkum.« — »Tá er ikki so lætt at skriva, tá

vit hava tapt so stórliga,« varð svarað í telefonini. »Komið við øllum veruleikumum, menniskja! Tað kemur kortini fram fyrr ella seinni.«

Tey lottu logini í útvarpinum steðgaðu bráðliga og ein rólóg spekararódd kom til mikrofonina: »Tíverri er admiraltetið noytt til at siga lurtarunum frá, at H.M.S. Hood í morgun er sokkin við all- ari manningini í Danmarkssund- inum. Nýggj vermdartiløk fara at vera gjord.«

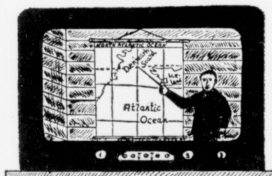
Í teimum bumbað gotunum í Portsmouth kom ein eldri kona gangandi við einari tasku. Hon steðgaði á, tá hon sá ein kios- mann seta nýggjar plakatar upp.

HOOD SOKKIN

var prentað við stórum stavum. Konan stardi ræðslusligin at plakatum eina góða løtu, áðrenn tarini byrjaðu at renna omaneftir kinnunum. Hon vendi sær við nið- urboygð av sorg. »Feilar nakað?« spurdi ein politistur. Hon rætti seg uppafur. »Nei onki feilar,« segði hon. Hon hevði ikki langt at ganga við tasku síni. Bert kring hornið, hvar nakrar steinrúgvur søgdu frá, at har hevði einaferð verið eitt hús, og so omaneftir gotuni til hennara egna hús, har fjalar voru settar fyrri vindeyguni í staðin fyrri glas. Hon fór inn og setti taskuna frá sær. Á borðinum stóð eitt bilat av einum ungum manni í marinu- uniformi, og hon setti seg framman fyrri tað og stardi at tí. »Og eg segði, at onki feilt,« mælmaði hon fyrri seg sjálva. Andlit hennara brøystist, hon sýntist at minka burtur í onki, og hon legði seg inn yvir borðið. »Ah, Nobby, Nobby,« græi hon, meðan hon krógvaði and- litið í hondunum og akslarnir rist- ust av sorg.

Blóðini í New York komu út og sögdu frá, at:

BISMARCK SOKKIR HOOD STØRSTI SLAGKRÚSS- ARIN Í HEIMINUM SOKKIN.

Ein frágreiðari í tí amerikanska sjónvarpinum stillaði seg framman- fyrri einum korti ...

Ein frágreiðari í tí amerikanska sjónvarpinum stillaði seg framman- fyrri einum korti við einum peiki- pinni í hondini og byrjaði at greiða frá støðuni: »Í lotuni kenna vit bert tíðindini. Ongin rættulig frágreiðing er komin enn, men vit mugu rokna fyrri givið, at Bismarck royndi at bróta út í Atlantshavið og at bretar vildu steðga honum á hesum staðnum, her, og tað er líka so givið at bretar hava tapt stór- liga. Hood er rokin í luftina, og tað merkir tapid av einum týdn- ingarmillum fari og nógvum mannalivum. Deyðstalið er í min- sta lagi túsund, heldur tvey túsund. Tvey túsund menn drípnir uppá eina litla lotu! Og tað er ikki tað einasta. Tey týsku tíðindini síga frá, at eitt annað slagskip er illa farið og kanska sokkið. Tað loysir seg ikki at nokta at trúgva tí. Tað er eitt álvarsamt óhapp, sum her hevur rakt Bretland, og spurning- urin er, hvat ið nó fer at henda.

Bismarck kann nú gera akkurat, hvat hann vil úti á Atlantshavinum — bretar siga einki um, at hann skuldi vera skaddur, og hvat vil hann nú gera? Vit vita við vissu, at onki bretsk herskip er í nær ella í námind av honum, sum torir at gera nakað móti honum. Hann kann sigla langt suður í Atlantshav ið og sora bretskar konvoyir har. Eingin verja kann, sum nú er gera honum nakað. Helst biða týsk tangaskip eftir honum á ávisum støðum, soleiðis, at hann í fleiri mánaðir kann fullkomiliga oyði- leggja handlin hjá Bretlandi. Har- afturat mugu vit minnst, at týs- karar hava tvey slagskip liggjandi í Brest, nevniliga Scharnhorst og Gneisenau. Teimum mugu bretar ansa eftir hvorja lotu í samdegr- inum, og tað merkir, at teir mugu roynd at fáa hendur á Bismarck við ferri skipum, enn teir kundu havt, so hvønn møguleika hava teir fyrri at fanga hann? Eftir hvat vit hava frætt, er onki bretskt hers- kip, sum í ferð og stríðsmegi kann mæta seg javnt við Bismarck. Tað er ilt at skilja, hvønn skaða, hann kann volda Bretland, sjálvt um teir at endanum fáa hann — og kanska fáa teir hann ongantíð. Hann kann venda og fara aftur til Týskland antin eystan ella vestan fyrri Ísland. Um hann kemur heim- aftur í øllum góðum, kann dr. Goebbels fáa eina rættuliga góða søgu burturúr, helst tá einki kann forða honum at fara út aftur og gera sum hann vil. Vit hava altíð verið vinir Bretlands, men nú mugu vit viðganga, at teir standa við rygginum móti múrnum. Ikki bert í Atlantshavinum er støðan hettislig, men eisini í Meðalhav- inum, í Grikkalandi, á Kreta og í Norðurafrika ...»

(Framhald).